

การรับชมโทรทัศน์ร่วมกันของผู้ชมในชุมชนชนบท  
หมู่บ้านสันมงคล อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย



นางสาวสุริยาพร ดวงอ้าย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน  
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ปีการศึกษา 2548  
ISBN 974-14-2004-8  
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TELEVISION CO-VIEWING IN A RURAL COMMUNITY  
AT SUNMONGKOL VILLAGE, MAECHAN DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

Miss Suriyaporn Duang-ai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Arts Program in Mass Communication  
Department of Mass Communication  
Faculty of Communication Arts  
Chulalongkorn University  
Academic Year 2005  
ISBN 974-14-2004-8

481687

หัวข้อวิทยานิพนธ์                      การรับชมโทรทัศน์ร่วมกันของผู้ชมในชุมชนชนบท หมู่บ้านสันมงคล  
อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย  
โดย    นางสาว สุริยาพร ดวงอ้าย  
สาขาวิชา                                      การสื่อสารมวลชน  
อาจารย์ที่ปรึกษา                              รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ

---

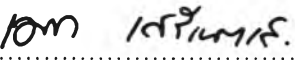
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน  
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

  
..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์  
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
..... ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

  
..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ)

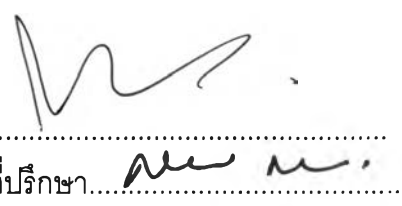
  
..... กรรมการ  
(อาจารย์ เมธา เสรีธนาวงศ์)

สุริยาพร ดวงอ้าย : การรับชมโทรทัศน์ร่วมกันของผู้ชมในชุมชนชนบท หมู่บ้านสันมงคล อำเภอแม่  
จัน จังหวัดเชียงราย. (TELEVISION CO-VIEWING IN A RURAL COMMUNITY AT  
SUNMONGKOL VILLAGE, MAECHAN DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE) อ. ที่ปรึกษา  
:รศ.ดร. ศิริชัย ศิริกายะ, 184 หน้า. ISBN 974-14-2004-8.

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเรื่องการรับชมโทรทัศน์ร่วมกันของผู้ชมในชุมชนชนบท โดยใช้แนวคิด  
เกี่ยวกับประเภทรูปแบบการก่อตัวของผู้รับสื่อสารมวลชน แนวคิดเรื่องการใช้โทรทัศน์เพื่อเข้าร่วมสังคม  
การใช้สื่อและความพึงพอใจของผู้รับสาร และ แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ของผู้ชม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ  
เข้าใจพฤติกรรมการร่วมรับชมโทรทัศน์ของผู้ชมในชุมชนชนบท และเพื่อทราบถึงการรับชมโทรทัศน์ร่วมกัน  
ของผู้ชมในชุมชนชนบทที่สนองตอบความต้องการด้านสังคมและจิตใจ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้  
แบบสอบถามเพื่อหาข้อมูลผู้รับชมโทรทัศน์ร่วมกันและสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมในการ  
รับชมโทรทัศน์ร่วมกัน โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกทุกหลังคาเรือนที่มีการรับชมโทรทัศน์ร่วมกันทั้งหมด 70  
หลังคาเรือน

ผลการวิจัยพบว่า การรับชมโทรทัศน์ของผู้ชมในชนบทนั้นยังทำการรับชมเป็นกลุ่ม 3 กลุ่มด้วยกัน  
คือ กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มผู้ชมที่มีความสัมพันธ์ภายในครัวเรือน ซึ่งมักจะรับชมโทรทัศน์ร่วมกันในบ้านเป็น  
ประจำ กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มผู้ชมไม่ใช่สมาชิกในครอบครัวแต่มีความสนิทสนมคุ้นเคยและรับชมโทรทัศน์  
ร่วมกันเป็นประจำ และกลุ่มที่ 3 คือกลุ่มผู้ชมที่มารับชมโทรทัศน์ร่วมกันเป็นบางโอกาส นอกจากนี้ยังพบว่า  
3 หลังคาเรือนไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์ ต้องออกไปดูครัวเรือนอื่น ผู้รับชมโทรทัศน์ในแต่ละกลุ่มนั้นมีรูปแบบ  
พฤติกรรมในการรับชมโทรทัศน์ร่วมกันแตกต่างกันออกไปตามระดับความสัมพันธ์ และสถานที่จัดวาง  
โทรทัศน์ โดยพบว่า การรับชมโทรทัศน์ จะเป็นกิจกรรมร่วมขณะรับประทานอาหารเย็นร่วมกันในกลุ่มที่  
รับชมร่วมกันในครอบครัว และพบว่า การรับชมโทรทัศน์ในกลุ่มเพื่อนสนิทนั้นมักเกิดขึ้นประจำ และเป็น  
รายการที่ผู้ชมสนใจร่วมกัน ส่วนการรับชมโทรทัศน์ร่วมกันในบางโอกาสนั้นจะเกิดขึ้น บริเวณร้านขายของ  
ชำ หรือในตลาด รายการที่รับชมจะเป็นรายการประเภทกีฬาการแข่งขัน เช่น มวย หรือการถ่ายทอดกีฬา  
นัดสำคัญ

ภาควิชา            การสื่อสารมวลชน            ลายมือชื่อนิสิต.....  
สาขาวิชา        การสื่อสารมวลชน            ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....  
ปีการศึกษา      2548



# # 4685248028 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: RURAL COMMUNITY / TELEVISION CO-VIEWING/ VIEWING PATTERN / FAMILY VIEWING

SURIYAPORN DUANG-AI: TELEVISION CO-VIEWING IN A RURAL COMMUNITY AT SUNMONGKOL VILLAGE, MAECHAN DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SIRICHAIR SIRIKAYA, Ph.D., 184 pp. ISBN 974-14-2004-8.

This research is a study of the co-viewing of television within a rural community, major theoretical frame works were based on the typology of mass media audience formation, the social uses of television, uses and gratification and viewer relationship. The purpose of this research was to determine and shed some insights into the understanding of television co-viewing behavior, based in the rural surrounding, which response to the social and psychological needs. The methodology uses questionnaire as a screening process to determine the co-viewing partnerships, and subsequently carried out an in-depth interview to understand further the co-viewing protocol. The in depth interviews were made with all of the households that have the co-viewing, a total of 70 households.

Consequently, 3 main groups of co-viewing were discovered in this research. First group is the co-viewing found within a family unit this occurs on regular bases, second group being the co-viewing among close friends (non family unit) also happens on a regular bases and thirdly, is the co-viewing founded on occasions. Moreover, there were 3 households with no television and thus had to view television in other households. The co-viewing characteristic differs between each group depending on the level of the relationship within each group, as well as the location that the television was placed. Within a family unit, it was found that television co-viewing is an activity which occur during evening meal time, and that the co-viewing between close friends usually occur habitually as well as consistently, and that the programs are the main draw as all parties share the same interest in the programs. In the third group (occasion co-viewing partnership), usually occurs in the local grocery shop, or in the market, in this case the programs orientated towards mass interests such as sports, the main example being boxing or other major important events.

Department      Mass Communication      Student's signature.....

Field of study    Mass Communication    Advisor's signature.....

Academic year 2005

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือและกรุณาอย่างยิ่งของ รศ.ดร. ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำแนวทางและข้อคิดเห็นและเวลาอันมีค่าให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด อีกทั้งขอขอบคุณ ผศ. ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และ อาจารย์ เมธา เสรีธนาวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณชาวหมู่บ้านสันมงคล อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณประกอบ แซ่เลื่อง ประธานกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านสันมงคล และภรรยาที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลและประสานงานให้กับผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือและกระตุ้นผู้วิจัยในการทำงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งน้องๆ ในแผนก CRM โดยเฉพาะน้องฝน ที่พร้อมให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณคุณภาณุ ตติรัตน์ ที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจเสนอแนะแนวทางการวิจัย และลงพื้นที่ร่วมกับผู้วิจัยตลอดมา ทั้งนี้ขอขอบคุณ คุณ นพมาศ เสาวรา ที่ได้เข้าใจและอดทนต่อผู้วิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานในคืนที่ยาวนาน และที่สำคัญที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งพี่สาว ที่คอยช่วยให้กำลังในการศึกษาวิจัยอย่างเสมอมา

สุรียาพร ดวงอ้าย

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
<b>บทที่</b>	
1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาการนำวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 ข้อสันนิษฐานในการวิจัย.....	6
1.6 นิยามศัพท์.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
3 ระเบียบวิธีการวิจัย และการรวบรวมข้อมูล.....	16
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	16
3.2 แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	16
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3.4 ข้อสังเกตและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	27
3.5 การวิเคราะห์.....	29
3.6 การนำเสนอข้อมูล.....	30
4 ผลการวิจัย.....	31
4.1 สภาพแวดล้อมและสภาพวิถีชีวิตประจำวัน.....	31
4.2 ประเภทกลุ่มความสัมพันธ์ของผู้รับชมในหมู่บ้านสันมงคล.....	39
4.2.1 การรับชมโทรทัศน์ร่วมกันของกลุ่มความสัมพันธ์ภายในครัวเรือน.....	91
4.2.1.1 พ่อแม่และลูก.....	91

บทที่	หน้า
4.2.1.2	แม่และลูกสาว.....96
4.2.1.3	สามีและภรรยา.....98
4.2.1.4	ตาและหลาน.....99
4.2.1.5	สมาชิกในครอบครัวและผู้มาอาศัยในครัวเรือน.....100
4.2.2	การรับชมโทรทัศน์ร่วมกันของกลุ่มความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สมาชิก ในครอบครัว.....101
4.2.2.1	กรณีที่ 1.....101
4.2.2.2	กรณีที่ 2.....103
4.2.2.3	กรณีที่ 3.....105
4.2.2.4	กรณีที่ 4.....107
4.2.3	กลุ่มผู้รับชมโทรทัศน์ร่วมกันในบางโอกาส.....108
4.2.3.1	กรณีที่ 1.....115
4.2.3.2	กรณีที่ 2.....116
4.2.3.3	กรณีที่ 3.....118
4.2.3.4	กรณีที่ 4.....119
4.2.3.5	กรณีที่ 5.....120
4.2.3.6	กรณีที่ 6.....121
4.2.3.7	กรณีที่ 7.....127
4.2.3.8	กรณีที่ 8.....122
4.2.3.9	กรณีที่ 9.....122
4.3	วิเคราะห์การรับชมโทรทัศน์ร่วมกันของประชาชนในหมู่บ้านสันมงคล.....124
5	สรุปและข้อเสนอแนะ.....126
5.1	สรุปผลการวิจัย.....126
5.2	ข้อจำกัดในการวิจัย.....130
5.3	ข้อเสนอแนะ.....131
	รายการอ้างอิง.....132



ภาคผนวก.....	134
ภาคผนวก ก.....	135
ภาคผนวก ข.....	159
ภาคผนวก ค.....	162
ภาคผนวก ง.....	169
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	173

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	รายชื่อของเจ้าบ้านในหมู่บ้านสันมงคลที่ทำการสัมภาษณ์เจาะลึก.....17
4.1	สรุปการรับชมโทรทัศน์ร่วมกันของประชาชนในหมู่บ้านสันมงคล.....35
4.2	สรุปความถี่ในการรับชมโทรทัศน์ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว.....36
4.3	สรุปประเภทรายการโทรทัศน์ที่มีการรับชมระหว่างกลุ่มคนในครอบครัว.....36
4.4	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลาที่ได้รับชมโทรทัศน์.....37
4.5	แบบแผนการรับชมโทรทัศน์ร่วมกันของกลุ่มผู้ชมในหมู่บ้านสันมงคล.....38
4.6	ครัวเรือนที่มีการรับชมโทรทัศน์ร่วมกัน.....45

## สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 3.1 แผนภาพพื้นที่หมู่บ้านสันมงคล.....	26
ภาพที่ 4.1 ลักษณะการวางผังบ้านชั้นเดียวขนาดเล็ก แบบที่ 1 .....	38
ภาพที่ 4.2 ลักษณะการวางผังบ้านชั้นเดียวขนาดเล็ก แบบที่ 2.....	38
ภาพที่ 4.3 ลักษณะผังบ้านชั้นเดียวขนาดใหญ่.....	40
ภาพที่ 4.4 ลักษณะผังบ้านแบบ 2 ชั้น.....	41
ภาพที่ 4.5 ลักษณะผังบ้านชั้นเดียวที่หน้าบ้านเป็นบริเวณขายของชำ.....	90
ภาพที่ 4.6 ลักษณะผังบ้านที่มีหน้าบ้านเป็นร้านค้าแบบที่ 2.....	91
ภาพที่ 4.7 ปัจจัยการรับชมโทรทัศน์ร่วมกันในครัวเรือนและพฤติกรรมการรับชม โทรทัศน์ ร่วมกัน.....	125
ภาพที่ 4.8 แผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างการรับชมโทรทัศน์ร่วมกันและความสัมพันธ์ทาง สังคมของผู้ชม.....	125